

ועל כל נפשית מת לא יבא

רש"י מסכת סנהדרין דף מב עמוד ב
 כי היכי דלא מיתחזי בית דין רוצחין -
 דגנאי הדבר דתנו (מכות ז, א): סנהדרין
 ההורגת פעם אחת בשבוע נקראת תבלנית,
 וכל שכן אם יהיה קרוב למקומן מיתחזי
 מקום איבוד נפשות.

תלמוד בבלי מסכת חזירות דף יג עמוד ב
 עשרה דברים קשים ללימוד ... והמסתכל
 בפני המת;

רש"י מסכת חזירות דף יג עמוד ב
 קשים ללימוד - שהעושה אותו יהא קשה
 לשמוע.

תלמוד בבלי סנהדרין דף מב עמוד ב
 משנה. נגמר הדין מוציאן אותו לסוקולו
 בית הסקילה היה חוץ לבית דין שנאמר
 הוצא את המקלל. אחד עומד על פתח
 בית דין והסודרין בידו, וסוס רחוק ממנו
 כדי שיהא רואהו. אומר אחד יש ללמד
 עליו זכות - הלה מגיף בסודרין והסוס
 רץ ומעמידן. ואפילו הוא אומר יש לי
 ללמד על עצמי זכות - מחזירין אותו,
 אפילו ארבע וחמש פעמים - ובלבד
 שיש ממש בדבריו.

גמרא... עבדינן בית הסקילה חוץ לבית
 דין, כי היכי דלא מיתחזי בית דין
 רוצחין. אי גמי: כי היכי דתיחזי ליה
 העלה.

שפת אמת ויקרא פרשת אמור

... טהרה בא על ידי התדבקות בשורש החיים. ח"ש במד' למה שהוא אלקים חיים כו' וכיון
 שהוא שורש כל החיים שם מקור הטהרה כנ"ל.
 וכדפירש מו"ז ז"ל שכל טומאת מת הוא שאינו דבוק בחיות הפנימיות כנ"ל וע"י החשק
 והשתוקקות האדם להדבק בהקב"ה ותו"מ שהיא שורש החיות כמ"ש אשר יעשה אותם
 האדם וחי בהם שע"י המצות מתדבק האדם בחיות הקודש וכן בתורה כתיב היא חייך כו'. ו
 אח"כ ע"י שיתדבק ברצונו ליבטל להש"י ע"ז ואמרת אליהם שיערה ה' עלינו רוח ממרום
 להתדבק בו ע"י דברי תורה שיכנסו בלבנו. וממילא לא יגע שום טומאה בנו ע"י דברי תורה
 ואמרות טהורות שנטע בתוכנו:

פנקסי הראי"ה - חלק ראשון, פנקס ג

ב איסור טומאת כהן למתים הועיל לשמור את תורת המוסר שלא תבא עד הקיצוניות של
 שנאת החיים. כי הכהנים, בהיותם מחזקי התורה ומטיפי המוסר, כפי הרגיל בהשקפה
 פשוטה, שהעמידה אצל האדם בעת המיתה, פועלת לרכך את הלב, ו"טוב ללכת אל בית
 אבל", גם מפני יסוד החזרת התשובה לחולך למות ודאי, לולא אזהרת התורה "על כל נפשית
 מת לא יבא", היה נעשה, ע"פ רגש פנימי, מנהג חיובי, שיהיה הכהן צריך לעמוד בשעת יציאת
 נשמה, וזה היה מטביע בלב הבעל רגש, חותם של השפלת ערך החיים, ושנאה לחיים.
 אמנם תורת ד' תמימה, היא תורת חיים, וצריך המוסר היוצא על פיה ללכת מחובר עם החיים,
 ע"כ הרחיקה את הכהן מאלה המעמדות, כדי לשמור את רוח המוסר הכללי, שהוא מושפע
 הרבה מהכחונה, שמורים חוקי ד' המעשיים והעיוניים, מהשפעה קיצונית, הנוטה לפעמים
 להשתוממות, כאמור "אל תהי צדיק מרבה ואל תתחכם יותר, למה תשומם".